

Presentació

Teniu a les mans el número 31 de Quaderns d'Estudi. En aquest cas es tracta d'un número miscel·lani en el qual donem sortida a un conjunt de recerques recents.

Són quatre els articles que conformen aquest volum, que finalitza amb la secció fixa sobre Memòries de Mestres. Dos dels articles, als quals ens referirem en primer lloc, són comunicacions que es van presentar a les Jornades d'Història de l'Hospitalet celebrades l'any 2015 i que, per qüestions de llargada i d'espai, no es van poder encabir en el número monogràfic 30, que el Centre d'Estudis va editar amb el conjunt de comunicacions d'aquelles jornades. La comunicació de Jordi L. de la Pinta, arqueòleg i investigador, presenta un treball que rescata i cataloga una part del patrimoni urbà sovint oblidat pels habitants de la ciutat. *Un aspecte del patrimoni ornamental de l'Hospitalet: els rellotges solars* documenta aquests instruments que en èpoques preindustrials i en societats amb una base econòmica rural servien per mesurar el temps i les hores. Avui es conserven especialment en algunes de les masies que han sobreviscut al creixement urbà tant intens de la ciutat al segle XX. L'altra comunicació correspon a la que van presentar Joaquín Ruiz García i Cristina López Villanueva amb el títol: *Emigració murciana a Collblanc-Torrassa a l'any 1924: la gènesi d'un barri*. Una de les primeres arribades massives de població a Catalunya va tenir el seu origen en el sud-est peninsular i va trobar un lloc per viure a l'Hospitalet, molt especialment en aquests barris. L'estudi analitza amb detall la composició de les llars i les xarxes dels migrants pioners que, procedents de la localitat murciana de Mazarrón, es van asentar a l'Hospitalet. És un estudi sobre aquest fenomen, la migració, que se suma a l'abundant literatura generada per una ciutat que ha fonamentat gran part del seu creixement en l'època contemporània en base a la recepció de població, abans des d'altres contrades d'Espanya ara des d'altres països.

El tercer article, *De quan els llibres eren la clau. Llibreries de l'Hospitalet als anys 70*, mostra l'heroïcitat que suposava en aquells anys la creació d'aquests negocis en un Hospitalet marcat per l'estigma de ser suburbi i perifèria de la gran ciutat. La cultura, i els llibres, havien d'arribar a una població que no tenia accés a unes mínimes infraestructures culturals. Per tant, el llibre, com a eina de coneixement i d'emancipació, s'havia de posar al servei del canvi política i social que es vivia en aquells anys. La Florida, la Catalunya i Els Pins van ser les tres llibreries que es van obrir a la ciutat entre els anys 1975 i 1977, i de les quals segurament poca gent de la ciutat se'n recorda. En Carles Ferrer Sales, filòleg, bibliotecari i un dels fundadors de la llibreria Perutxo, ha reconstruït la història d'aquestes tres llibreries, el seu naixement, creixement i posterior desaparició.

També en el marc d'aquesta voluntat de recuperar pedaços de la memòria històrica de la ciutat s'ha de situar la contribució de Natalia Piernas Gallego, *La indústria òptica més gran d'Espanya era a l'Hospitalet: història de l'empresa INDO (1943-2007)*. Una contribució que neix a partir d'una primer exposició exclusivament fotogràfica, inaugurada al Centre Cultural de Santa Eulàlia, el barri on s'ubicava la fàbrica; posteriorment, l'exposició es va ampliar per inaugurar-se al centre d'exposicions de la Tecla Sala a començament de 2016, *La INDO de l'Hospitalet: memòria gràfica d'una empresa*. Com indica l'autora no és una empresa dels sectors tradicionals de la ciutat (tèxtil, metal·lúrgic o materials de la construcció) ni té l'antiguitat de moltes de les empreses més emblemàtiques d'aquests sectors. Tanmateix, va tenir una gran importància en la modernització del teixit productiu de la ciutat, atès que es tractava d'un sector caracteritzat per la tecnologia i una forta competitivitat internacional.

Tanquem aquest Quadern, com fem habitualment en els últims números, amb la secció Memòries de Mestres. En aquest cas es tracta dels records de l'Eugenia Vázquez Moreno, una mestra que va passar gran part de la seva vida professional a la ciutat. Des de l'any 1978 a l'any 2010, primer va ser professora d'història i posteriorment de social a l'Institut Mixto nº4, que l'any 1980 fou reanomenat Mercè Rodoreda. Eugenia Vázquez va participar en la creació i consolidació dels nous centres educatius que s'obrien a la ciutat com a conseqüència del fort creixement demogràfic que havia tingut i que tenia en aquella dècades dels anys 1970 i 1980.

I no volem acabar aquesta presentació sense compartir amb lectors i lectores la satisfacció d'haver aconseguit treure un número més, un any més, malgrat les dificultats de mantenir una publicació periòdica.

Consell de Redacció